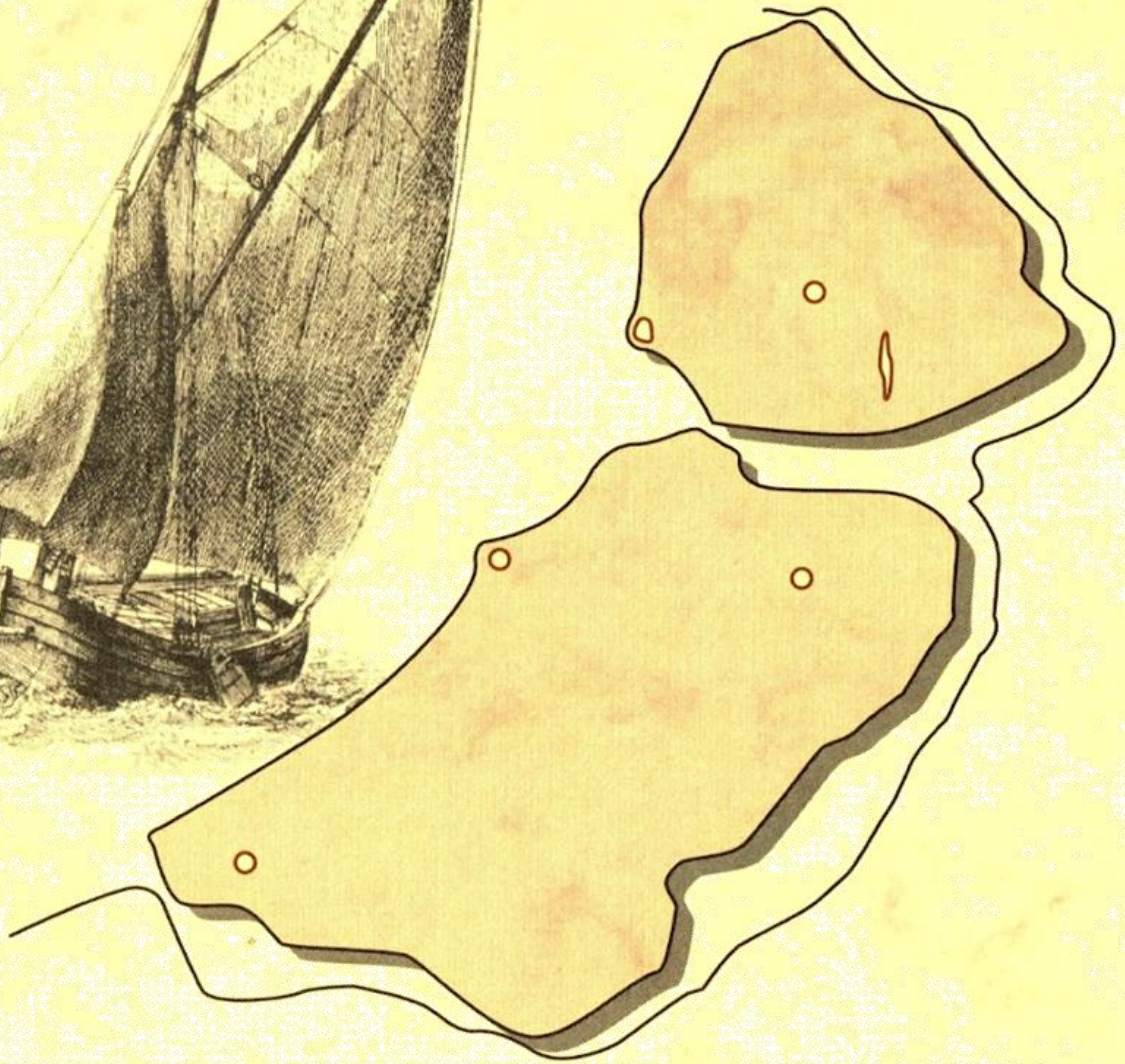
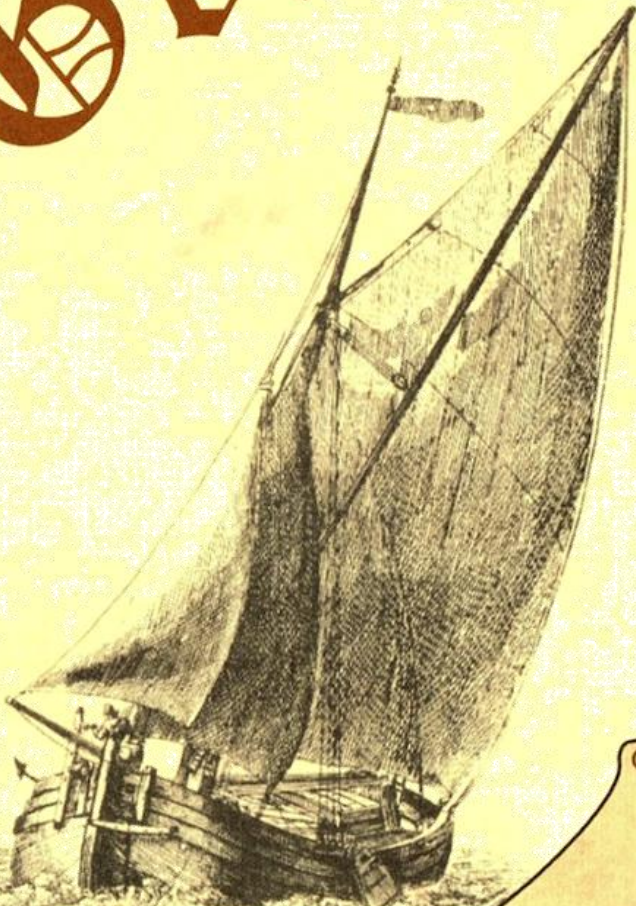

Genealogica

afdeling Flevoland

Nederlandse Genealogische Vereniging

41^e jaargang

Nr. 2

Juni 2025

Agenda

Lezingen

In Batavialand op zaterdagmiddag van 14.00 – 16.30 uur in de Ontginningszaal.

DATUM	ONDERWERP	SPREKER
18 oktober	De gekaapte brieven	Nicoline van der Sijs
15 november	Programma nog niet bekend	
10 januari 2026	Programma nog niet bekend	

Excursie

Donderdag 18 september	Bezoek aan het informatiecentrum en de bibliotheek van de NGV in Bunnik
---------------------------	---

Arjan Meijer – ons nieuwe bestuurslid

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 15 maart 2025 heeft het bestuur een oproep gedaan voor een coördinator workshops en cursussen. Na deze vergadering heeft de Arjan Meijer zich aangemeld voor deze functie. Tijdens de ledenvergadering is tevens uitgesproken dat de gewenste coördinator ook toetreedt tot het bestuur. Wij zijn verheugd om Arjan Meijer van harte welkom te heten als nieuw bestuurslid.

Herhaalde oproep voor een coördinator PR

Naast een oproep voor een coördinator workshops en cursussen werd ook een oproep gedaan voor een coördinator PR. In het kort gaat het erom om de activiteiten van onze afdeling te communiceren naar de leden en ander belanghebbenden d.m.v. persberichten, nieuwsbrieven en vermeldingen op onze Facebookpagina en onze afdelingswebsite. Op deze oproep hebben we tot nu toe helaas geen reactie ontvangen.

Voorouderspreekuren.

Almere Centrum, De Nieuwe Bibliotheek

In Het Nieuwe Leerplein op de 2-de verdieping

1^e zaterdag van de maand, van 11 tot 15 uur

Lelystad, FlevoMeer Bibliotheek

Laatste zaterdag van de maand, van 11 tot 15 uur

Dronten, FlevoMeer Bibliotheek

In de **ONEVEN** maanden

1^e zaterdag van de maand van 10 tot 12 uur

Swifterbant, FlevoMeer Bibliotheek

In de **EVEN** maanden

1^e zaterdag van de maand van 10 tot 12 uur

Emmeloord, FlevoMeer Bibliotheek

2^e zaterdag van de maand, van 10 tot 12 uur

Zeewolde, FlevoMeer Bibliotheek

2^e zaterdag van de maand, van 11 tot 13 uur

Kampen, Stadskazerne. (ism Historische Vereniging Jan van Arkel)

1^e zaterdag van de maand van 10 tot 12 uur

Het voorouderspreekuur in Lelystad is verplaatst naar de FlevoMeer Bibliotheek aan de Promesse 4 en is vanaf 2025 op de *LAATSTE* zaterdag van de maand.

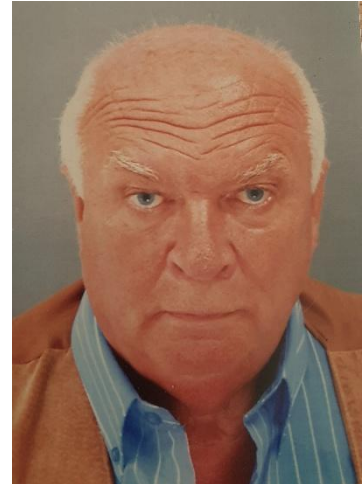
Inhoudsopgave

Agenda	2
Arjan Meijer – ons nieuwe bestuurslid	2
Herhaalde oproep voor een coördinator PR	2
Voorouderspreekuren.	3
Inhoudsopgave	4
Interview met jubilaris Ton van Eeden	5
Excursie Universiteitsmuseum Utrecht	7
Cursussen Stamboomonderzoek voor beginners	8
Afscheid van Willy van der Most bij Museum Batavialand	10
Uit het register van lijkschouwing van Monster.....	11
De rijke historie van een huis in een Limburgs dorp	18
Landelijke NGV dag in Leiden 27 september 2025	33
Podcasts van de NGV	34
Werving vrijwilligers voor het Landelijke NGV Evenement in Leiden	35
Bestuur.....	36
Redactie	36
Vrijwilligers van de voorouderspreekuren	36

Interview met jubilaris Ton van Eeden

Op de ALV van 15 maart 2025 is stilgestaan bij het 40 jarig lidmaatschap van de NGV van Ton van Eeden uit Lelystad. Er werd door onze voorzitter een oorkonde uitgereikt, een grote bos bloemen en een mooie fles wijn om dit thuis nog eens extra te vieren. Tevens is toen de afspraak gemaakt om een interview met de jubilaris te houden en dit te publiceren in de Genealogica.

Teunis (Ton) van Eeden is geboren in Amsterdam in het Wilhelminagasthuis op 25 augustus 1946, op een zondagmorgen om half zeven, zoon van Teunis van Eeden en Grietje Brongers. Geboren en getogen in Amsterdam en in 1974 verhuisd naar Lelystad. In 1984 is hij lid geworden omdat de NGV een uitstekend computerprogramma had, nl GensDataPro, waar hij al die jaren mee heeft gewerkt en inmiddels staan er enkele duizenden personen vermeld in de database.

Ton van Eeden

Samen met zijn vader heeft hij gewerkt als restaurateur/schilder van oude ornamenten aan vele oude grachtenpanden in Amsterdam. Hij heeft altijd heel veel interesse gehad in geschiedenis. Van vader op zoon het vak van restaurateur van ornamenten geleerd en zo ook in aanraking gekomen met vele oude huizen en hun geschiedenis. Aanleiding om met onderzoek naar zijn voorouders te beginnen was dat hij als kind hoorde dat zijn opa van een rijke familie afkwam. Dat heeft al op jonge leeftijd zijn nieuwsgierigheid gewekt naar zijn voorouders. Tijdens verjaardagen van opa kwam hij stevast met de opmerking dat hij rijke voorouders had gehad. Er werd toen om gelachen en gezegd "Opa heeft weer een borreltje teveel op". Maar achteraf is gebleken dat dat toch niet zo was. Zijn voorouders zijn geboren in Ede en ze zijn later verhuisd naar Amersfoort, waar ze verschillende huizen en landerijen bezaten.

Het meest waardevolle wat zijn zoektocht heeft op geleverd is het familiewapen. In 1985 heeft Ton het familiewapen gevonden en laten registreren bij het CBG. Het wapen is uitgevoerd in goud met een rode zandloper en op het helmteken ook de zandloper van het schild. De dekkleden zijn rood, gevoerd van goud. De oudste voorvader (1600) was koperslager en predikant of diaken van de kerk in Ede. Uit oude stukken is gebleken dat de predikant tijdens de preek de zandloper gebruikte om te voorkomen dat de preek te lang duurde. De zandloper is ook het symbool van de tijd en het tijdelijke.

Familiewapen van de familie van Eeden
(Bron : CBG)

Ton heeft zelf ooit meegewerkt aan een artikel over diverse Veluwe geslachten, op verzoek van de vereniging Veluwe Geslachten omdat zijn voorouders uit die regio afkomstig waren.

Wat Ton nog wil realiseren is het vastleggen van alles wat hij over zijn voorouders heeft gevonden in een familieboek. Het probleem is echter dat hij dit niet zelf kan. Hij heeft hulp nodig om alles goed op papier te krijgen en zeker ook voor de opmaak van zo'n boek. En mijn kinderen hebben deze "verslavende" hobby nog niet overgenomen van mij. Maar zij zitten nu in een andere levensfase en misschien verandert dat nog. Voor mij is genealogie heel belangrijk in mijn leven omdat mijn voorouders ervoor gezorgd hebben dat ik er ben en alles wat ik nu heb in principe aan hen heb te danken. Dankzij hen kan ik nu doen wat ik heel graag doe.

Al met al heeft Ton heel veel ervaring opgedaan met zijn zoektocht. En niet altijd is dat makkelijk gegaan. Ook heeft hij moeten leren wat de beste manier is om dit aan te pakken. Een paar goede adviezen wil hij nog wel kwijt. Allereerst heel gestructureerd werken en gegevens die je gevonden direct vastleggen in stamboomprogramma met zeker niet vergeten de bronvermelding. Ook adviseert hij om zo snel mogelijk te beginnen met gesprekken met nog levende familieleden, zoals bijv. ooms en tantes en zoveel mogelijk gegevens verzamelen van nu nog levende personen.

Voor hem was het lidmaatschap van de NGV al die jaren een leidraad in zijn zoektocht. Altijd kon hij daar terecht als hij vragen had. Veel informatie heeft hij via andere leden of via de website kunnen achterhalen.

En het was een voorrecht om te luisteren naar een bevlogen onderzoeker en een goed verteller. Hij heeft een tipje van de sluier opgelicht van een zeer interessante familiegeschiedenis.

Piet Peeters

Excursie Universiteitsmuseum Utrecht

Op 22 mei zaten we met 5 personen in de trein op weg naar Utrecht.

In het museum kwamen er nog 4 personen bij. Na een kopje koffie kregen we een rondleiding door de Hortus. Allereerst kregen we uitleg over het ontstaan van de Hortus. Waar we koffie hadden gedronken, bleek dat gebouw vroeger een orangerie te zijn. Op de eerste verdieping staat nog een oude kast waar ze vroeger de zaden bewaarden. We zijn eerst naar de kassen gelopen. In deze kas

hebben ze de Victoria Amazonica in een groot bassin. De doorsnede van het blad is ong. 1,5 meter. Er stond 1 knop in bloei. Deze was wit. 's Nachts gaat de bloem weer dicht en onder water. De volgende dag gaat de knop weer open en staat deze bloem dan in het roze. Daarna is hij uitgebloeid. Het was dus zeer bijzonder dat wij de plant in bloei hebben gezien.

We vervolgden de rondwandeling in de Hortus. Het grootste deel van het park was in de Engelse landschapstijl. Er staan daar een hele variatie aan boomsoorten en nog een tweede orangerie, die nog in gebruik is. De planten zoals de citroenplant

staan in kuipen en worden voor de winter in de kas gezet. We hebben bij een citroenplant stil gestaan. Het gekneusde blad ruikt sterk naar citroen in tegenstelling tot het blad van de sinaasappelboom.

Vervolgens kwamen we bij een sequoia boom aan. De stam had ong. een diameter van 1,5 meter en was zeer hoog. De bast van die boom is heel zacht. De voortplanting van deze boom wordt geactiveerd door hitte, dus de bosbranden in de Sequoiabossen is geen ramp.

We kwamen nu bij een ander deel van de tuin aan: de medicinale tuin Regius. Dit is een tuin met verschillende vakken geneeskrachtige kruiden. De ene tuin had bijv. kruiden met een kalmerende

werking, de ander voor hart en vaatziekten etc. Regius was hoogleraar en heeft deze tuin rond 1650 aangelegd.

Tot slot hebben we nog stil gestaan bij de Gingko Biloba. Een van de oudste bomen in Nederland en wordt geschat op 280 jaar oud.

Na de rondleiding hadden we nog een uur de tijd om in het museum of de Hortus rond te kijken.

Ter afsluiting van de ochtend hebben we nog een gezamenlijke lunch gehad in De Rechtbank, waarna ieder nog een eigen invulling kon geven aan de middag.

Antoinette Timmermans

Cursussen Stamboomonderzoek voor beginners

In het voorjaar van 2025 heeft de afdeling Flevoland 2 cursussen "Stamboomonderzoek voor beginners" georganiseerd in samenwerking met De Nieuwe Bibliotheek in Almere. De lessen werden verzorgd door vrijwilligers van o.a. de afdelingen Flevoland, Utrecht en Amersfoort op dinsdagavonden van half 8 tot half 10 in de studieruimte van de bibliotheek op de 4-de verdieping.

Van de 15 inschrijvingen voor de eerste cursus waren 5 bestaande leden en 10 niet-leden, waarvan er 8 direct lid zijn geworden. De cursus bestond uit 6 lessen, die erop gericht waren de beginnende stamboomonderzoeker op weg te helpen met zijn onderzoek naar zijn voorouders. Het theoretische gedeelte was vastgelegd in een cursusmap, die op de eerste lesavond werd uitgereikt.

De lessen waren als volgt opgebouwd. In **les 1**, De start van het onderzoek, komen veel aspecten aan de orde waar je rekening mee moet houden als je wilt beginnen met stamboomonderzoek. In **les 2**, Burgerlijke Stand (BS) en Bevolkingsregister (BR), wordt in het kort de geschiedenis van de BS en BR besproken en wordt uit de doeken gedaan wat de BS en BR kan betekenen voor je stamboomonderzoek. Ook worden veel zoekmogelijkheden behandeld. In **les 3** komen de DTB (Doop-Trouw- en Begraafregisters) en de Lid-matenregisters aan de orde. Voor de invoering van de BS (1811) werd de registratie van de inwoners gedaan door de kerken. Voor het onderzoek naar je voorouders is deze periode best complex en vergt extra inspanning. In **les 4** wordt behandeld het "Zoeken op internet". In deze hedendaagse tijd is het niet altijd noodzakelijk om naar archieven te gaan om informatie te zoeken over je voorouders. Heel veel is terug te vinden op internet. In deze les wordt veel informatie gegeven op welke sites je het beste kunt zoeken. In **les 5** werd het computerprogramma GensDataPro behandeld, een programma waar je alle gegevens kunt vastleggen die je van je voorouders hebt gevonden. Dit programma is ontwikkeld in samenwerking met de NGV. Tot slot is in **les 6** een nieuw onderdeel behandeld, namelijk Paleografie, het lezen van Oud Schrift. In de 16-de en 17-de eeuw had men een heel ander handschrift dan tegenwoordig. Er

worden in deze les voorbeelden getoond van verschillende schrijfwijzen en veel gebruikte afkortingen.

Uit de evaluatie van de cursus kwam naar voren dat de cursisten een meer interactieve benadering op prijs stellen. GensDataPro werd als te complex beschouwd en te kort lestijd om het programma goed te doorgronden.

In de tweede sessie van 6 lessen is het programma enigszins aangepast. Les 5 GensDataPro is vervangen door een nieuwe les, waarin inzicht wordt gegeven in de vele mogelijkheden die er zijn om je gegevens vast te leggen in een computerprogramma. We hadden extra vrijwilligers gevraagd om de cursisten, daar waar nodig te helpen met de installatie van programma's. Ook de online programma's en de daarbij behorende kosten worden behandeld.

Ook de tweede sessie was volgeboekt met 15 cursisten. Van deze groep zijn 7 cursisten lid geworden van de NGV.

Uit de evaluatie van de tweede cursus kwam ook naar voren dat een "terugkomdag" zeer op prijs wordt gesteld. De les 5 over de computerprogramma's wordt verschoven naar de tweede lesdag, omdat men dan de informatie die in les 2, 3 en 4 wordt behandeld ook direct in een programma kan vastleggen. De militaire registers en emigratie registers krijgen in de nieuwe versie wat meer aandacht.

Ook wordt door de betrokken coördinatoren gekeken naar de mogelijkheid om de lessen wat interactiever te maken. Dat zou door de cursisten zeer gewaardeerd worden. De les over GensDataPro zal in de toekomst in de vorm van een workshop aangeboden worden.

Wat is begonnen met een nieuwe aanpak in goede samenwerking met de NGV Academie door het herschrijven van de lesbrieven en aanpassing van het cursusprogramma heeft geleid tot 30 nieuwe stamboomonderzoekers die met veel genoegen terugkijken op de cursus. Velen van hen hebben we al teruggezien op onze voorouderspreekuren.

We zijn nu druk bezig om een datum te prikken voor de "terugkomdag". Ook wij zijn benieuwd hoever de cursisten zijn gekomen met hun stamboomonderzoek en waar nog eventuele knelpunten of vastlopers zitten. Wij vinden deze "terugkomdag" ook heel fijn om van de cursisten te horen, hoe zij nu terugkijken op de cursusperiode. Het waren twee groepen met heel enthousiaste mensen, die beginnen met een hobby, waar wij al jaren aan 'verslaafd' zijn en dat kweekt toch een band.

De begeleiding en organisatie van de beide cursussen is gedaan door Arjan Meijer en Piet Peeters.

Afscheid van Willy van der Most bij Museum Batavialand

Op 28 mei j.l. was het de laatste werkdag voor Willy van der Most bij Museum Batavialand in Lelystad. Sinds 1989 was zij in diverse functies werkzaam bij Sociaal Historisch Centrum, voorloper van Batavialand, het laatst als Hoofd Kennis en Collecties. Ter gelegenheid van dit afscheid heeft zij

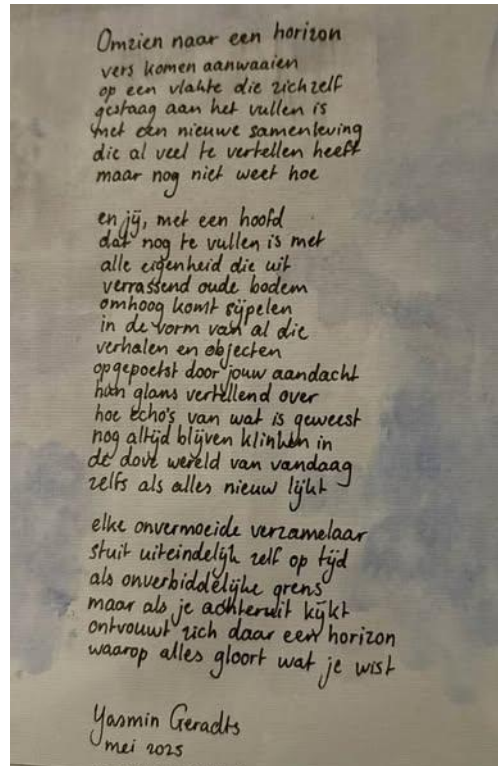
Willy van der Most (rechts) ontvangt de Bronzen Kiekendief uit handen van Flevolands Statenlid Sjaak Simonse.

de hoogste provinciale onderscheiding als erkenning voor haar onmisbare bijdrage aan de cultuurhistorie van Flevoland, de Bronzen Kiekendief ontvangen. Haar inzet voor het Flevolands Erfgoed werd uitgebreid geroemd.

Met een tomeloze inzet en een groot hart voor geschiedenis heeft Willy zich gewijd aan onderzoek, conservering en het delen van kennis. Ze zette haar uitgebreide netwerk in en hielp talloze

initiatieven om Flevolands erfgoed een stem te geven, was een van de vele loftuitingen die haar werden toebedeeld. Het toekennen van de Bronzen Kiekendief is een teken van waardering van de Provincie Flevoland, want dit beeld is de hoogste provinciale onderscheiding en wordt uitgereikt aan personen die zich op bijzondere wijzen hebben ingezet voor de provincie en haar inwoners. Er was een heel interessant programma opgesteld in samenspraak met Willy, met een officieel gedeelte en daarna was de keuze tussen een rondleiding langs de IJsselkogge en een museumtour met als afsluiting een receptie in de Taveerne op de werf. Er was ook een afvaardiging van het bestuur van NGV Afdeling Flevoland aanwezig. Door de stadsdichter van Lelystad, Yasmin Geradts, is het nevenstaande gedicht gemaakt en voorgedragen voor het afscheid van Willy. Zij was hiermee zeer vereerd.

Wij wensen Willy nog heel veel mooie jaren in goede gezondheid om te genieten van haar welverdiende pensioen. (Bron: Flevopost en Facebook).

Copyright Yasmin Geradts

Uit het register van lijkschouwing van Monster

In het Historisch Archief van Naaldwijk bevindt zich een register van lijkschouwing van de voormalige gemeente Monster over de jaren 1706 tot en met 1797 (DTB M 34; Register van lijkschouwing; gerecht; bron: ORA 156; Monster fol. 1t/m fol. 48). Dit register bevat afschriften van akten van lijkschouwing van verongelukte, verdrinken en dood gevonden personen. Van de voormalige gemeenten die tegenwoordig deel uitmaken van de gemeente Westland is dit het enig bewaard gebleven register van lijkschouwing.

Het schouwen vond vaak ter plaatse plaats, in de slaapkamer, op zolder of aan de waterkant. In Monster werden de lijken geschouwd door de dorpschirurgijn, ten overstaan van (enkele) leden van het rechterlijk college (schout en schepenen). Vertoonde het lijk tekenen van geweld dan moest de stadsdoctor erbij gehaald worden.

Welke criteria werden aangelegd bij de noodzaak tot schouwen is niet bekend. Er wordt gesproken van verdrinken en op andere wijze verongelukte personen. Ook lijken die zomaar op straat waren gevonden, werden geschouwd, evenals de stoffelijke overschotten van zelfmoordenaars.

Het is een uniek register, omdat in het algemeen alleen van de personen vermeld in dit register de doodsoorzaak bekend is van overledenen in de 18e eeuw in de voormalige gemeenten van de huidige gemeente Westland.

In totaal bevat het desbetreffende register van lijkschouwing 50 personen. Over de jaren 1707 tot en met 1740 zijn de gegevens zeer schaars. Dit doet vermoeden dat het register naar alle waarschijnlijkheid niet volledig is.

Het register

Hieronder volgt een opgave van de in het register van lijkschouwing opgenomen personen.

07-08-1706: Pieter Claasze Nieripperhout; oud in de 60 jaaren, meester timmerman, bevonden een geschoote wonde aan de rechtersijde van de borst etc.

opmerking: geschouwd door Leonard van der Houck med. docter en meester chirurgijn.

07-07-1706: Jan Suwijn; out ontrent ses jaaren, verdroncken, sonder eenige quetsure en alleen door ongeluck is toecome; het kind van Pieter Suwijn.

opmerking: geschouwd door een chirurgijn.

11-08-1706: Pieter Klaese Nierperhout; wonende tot Loosduijnen, bij ongeluck verdroncken, sonder eenige quetsure.

opmerking: geschouwd door Leonard van der Houck med. docter en door Pieter Hoppesteijn chirurgijn tot Delft.

14-02-1708: Bastiaan de Cock; bij ongeluck verdroncken, sonder eenige quetsure.
opmerking: geschouwd door Jacobus van der Minne chirurgijn.

01-03-1711: Vranck Jansz van der Tack; oud ruijm 15 jaeren, die door het delven in een conijns gat en het instorten vanden zandbergh gelegen bij het dorp ter Heij daer in bevonden is versmoort en om het leven geraeckt te zijn.
opmerking: geschouwd door Jacobus van der Minne chirurgijn.

05-1721: NN; oud ontrent acht jaren, sonder eenige quetsure en dat het selvige bij ongeluck is gevallen van een planck leggende over de sloot van heur tuijn en daer inne is verdroncken op huijden naer de middagh; dochtertie van Cornelis van Middelburgh.

14-04-1738: Cornelia Olsthoorn; op den 14e April verdronken gevonden in de kelder die vol water stont, geen uitwendige of gewelddadige teekenen van quetsuren, bij ongeval in het water geraakt.
opmerking: geschouwd door Jacobus Brouwer mr. Chirurgijn.

11-08-1739: Cornelia Langeveld; oud ontrent 2 1/2 jaar, op den 10e augustus verdronken in een buijten vijver op de hofsteede genaamt Okkenburgh behoorende den dorpe van Loosduijnen, sonder uitwendige of gewelddadige teekenen van quetsuren.
opmerking: geschouwd door Jacobus Temminck chirurgijn.

26-10-1741: Arij van der Hoeven; oud ontrent 14 jaren, ten selve dagen verdronken in de Gantel agter off ontrent de wooningh van Hendrik van Os.
opmerking: geschouwd door Jacobus Brouwer mr. chirurgijn.

05-05-1742: Arent Pietersz van Dijk; oud ontrent 4 jaar, op den 4e mej verdonken in de Brantsloot gelegen bezuijtwesten de Poeldijk.
opmerking: geschouwd door Hendrik Beltigh mr. chirurgijn.

06-05-1742: Huijgh Jansz van der Hoeven; oud ontrent 33 jaeren, ten selvendaage in sijn huijs aan Quintsheul was vinden leggen op de plaat, deerlijk door het vier [= vuur] verbrand, broeders Cornelis en Pieter en suster Anna leggen ook verklaring af.
opmerking: geschout door Jacobus Brouwer mr. chirurgijn.

02-02-1742: Joris Maartens. Suijdgeest; op sijn werff die rontom met een plancke heijningh is afgezet voor den achterdeur van sijn huijsingh op den hoek van het Kerkpat voorover op sijn aangesicht leggende.
opmerking: geschouwd door Jacobus Brouwer mr. chirurgijn.

31-07-1744: Leendert Hendriksz. Ammerlaan; oud ruijm 2 jaaren, op heeden verdonken gevonden in een schuijtsloot loopende langs en benoorden het Groenepat tot in de Hollewatering
opmerking: geschouwd door Jacobus Brouwer mr. chirurgijn.

02-09-1744: Catharijna Glijne van Ruijven; j.d. wonende ten huijse van desselfs vader, gisteravond verdronken in een sloot ontrent de brugge Haasjesheul; dochter van Glijn Jansz. van Ruijven.
opmerking: geschouwd door Hendrick Beltingh mr. chirurgijn in de Poeldijck en Anthonij van Roon mr. chirurgijn aan Quintsheul.

02-09-1744: Hannis Pieterse van der Valck; j.m. dienstknecht bij Reijer van der Meijde, gisteravond verdronken in een sloot ontrent de brugge Haasjesheul.
opmerking: geschouwd door Hendrick Beltingh mr. chirurgijn in de Poeldijck en Anthonij van Roon mr. chirurgijn aan Quintsheul.

02-09-1744: Dirk van Rijn; j.m. dienstknecht bij Maria van der Oest, gisteravond verdronken in een sloot ontrent de brugge Haasjesheul.
opmerking: geschouwd door Hendrick Beltingh mr. chirurgijn in de Poeldijck en Anthonij van Roon mr. chirurgijn aan Quintsheul.

13-08-1745: Jacob Arentsz. Goeijenbier; oud ontrent 6 jaaren, gisteravond verdronken in een schuijtsloot tussen de tuijnlanden van desselfs vader aan de Hollewateringh.
opmerking: geschouwd door Anthonij van Roon mr. chirurgijn.

06-05-1750: Jacob Cornelisz. Noorderduijn; oud ruijm 3 jaaren, heeden middag verdronken in een schuijtsloot aan het tuijnland van desselfs vader aan 't Groenepat.
opmerking: geschouwd door Anthonij van Roon mr. chirurgijn.

13-08-1750: Gerrit Cornelisz. van Leeuwen; oud ontrent 4 jaaren, heeden verdronken in een slootje ten zijden van desselfs vaders boogaerd in de grootte Uithoffspolder.
opmerking: geschouwd door Jacobus Temmink mr. chirurgijn.

16-09-1751: Maarten Nicolaasz. van Butsele; oud ontrent 12 jaaren, heden verdronken in de Hollewateringh.
opmerking: geschouwd door Jacobus Temmink mr. chirurgijn.

11-07-1752: Louwerens van Spronsen; oud ontrent 24 jaaren, huijden verdonken gevonden in de Gantel ontrent het land genaamt Schrappenland.
opmerking: geschouwd door Jacobus Brouwer mr. chirurgijn.

21-02-1756: Johanna Jansdr. van Roon; oud ruijm 18 jaaren geboren en wonagtigh tot Vlaardinge, verdronken gevonden en opgevist in de Hollewateringh ontrent Haasjesheul.

opmerking: geschouwd door Anthonij van Roon mr. chirurgijn.

19-07-1756: Dirk Gerritsz. Olirook; oudt ontrent 4 jaaren, verdrongen gevonden in de Wendekenssloot ontrent de voorz: moole; zoon van Gerrit Olirook; watermolenaar op de Dijkpoldersmoole.

opmerking: geschouwd door Jacobus Temmink mr. chirurgijn woonende tot Loosduijnen.

16-09-1759: Willem van der Tuijn; oudt naar gissingh ontrent de 40 jaaren, woonende op Honsholredijk, gisteravond aan een ijpenboom verhangen gevonden.

opmerking: geschouwd door Jacobus Temmink mr. chirurgijn woonende tot Loosduijnen.

16-07-1761: Pieter Pieterse Nederpelt; oudt ontrent 70 jaaren, woonaghtigh in de Poeldijk, heeden verdrongen gevonden en opgevist in de groote Gantel niet ver van de Hollewateringh.

opmerking: geschouwd door Jacobus Temmink mr. chirurgijn woonende tot Loosduijnen.

03-05-1762: Alexander Coppenaal; oud ontrent 74 jaaren wonende binnen Monster, heden in de schouwgreppel loopende langs en ten zijden van zijn werff verdroncken of in de modder versmoort gevonden.

opmerking: geschouwd door Pieter Scholten mr. chirurgijn tot Monster.

datum 21-06-1762: Leentie Cornelisdr. van der Voort; oud ontrent 60 jaaren, heeden aan de voorsz. moolewerff in 't buijten water verdrongen gevonden; hujsvrouw van Dirk Corsse van Zijll; molenaar op de Oostmade polder moole.

opmerking: geschouwd door Jacobus Temmink mr. chirurgijn woonende tot Loosduijnen.

09-06-1766: Leendert Burwertse Vooijs; woonende te Terheijden, oudt ontrent 70 $\frac{1}{8}$ jaaren, huijden in den den Noort Geestsloot van de buijtenplaats van de hr. advocaat de Rooij verdrocken gevonden met een krieltie met drooge schol bij zich op zijn rug vastgemaakt.

opmerking: geschouwd door Jacobus Temmink mr. chirurgijn woonende tot Loosduijnen.

13-08-1767: Aalbertus Jacob van Wouw; oud ontrent 4 jaaren, heeden in den zijdvijver op de plaats van zijn heer vader genaamt Vreeden Rust gelegen in het Uithoff aan de Looserlaan verdrocken gevonden.

opmerking: geschouwd door Jacobus Temmink mr. chirurgijn woonende tot Loosduijnen int bijweesen van Cornelis Kraakman mr. chirurgijn tot Wateringh.

08-12-1767: Jooris Oliviersz. Noordam; oud ontrent 3 jaaren, op gisteren in de schouw greppel achter 't woonhuijs van zijn vader alhier verdrongen gevonden.

opmerking: geschouwd door Pieter Scholten mr. chirurgijn binnen Monster.

17-09-1768: Arij van der Kruck; oud ontrent 50 jaaren, op heeden in de schuijt sloot genaamt Mussen Water verdronken gevonden.

opmerking: geschouwd door Pieter Scholten mr. chirurgijn binnen Monster.

05-01-1775: Arij Ariensz: Alsemgeest; oud ontrent 4 jaaren, op heeden verdronken gevonden door desselfs vader in de schuijt sloot gelegen agter en ten noorden van zijn woonhuijs aan Quintsheul.

opmerking: geschouwd door Samuel Diederik Fisscher meester chirurgijn aan Quintsheul.

17-01-1775: Grietie Sonneveld; oud 3 a 34 jaaren, geboortig van Wassenaar, heeden verdonken gevonden, aan de Dijkpolders Kaade door een wiek van watermolen van de Dijkpolder die haar kleeren heeft gevat in't water geslingert; dienstmeijd ten huise van Arij Swaanenburgh; bouwman onternt de Poeldijk.

opmerking: geschouwd door Gijsbertus Schrooijesteijn meester chirurgijn tot Loosduijnen.

11-08-1775: Claas Jansz. van Kampen; oud ruim 1 1/2 jaar, heeden verdronken gevonden door desselfs moeder in de Moolesloot lopende door haar tuijnland agter derselver woonhuijs ten noorden van de Nieuwe off Honsholredijkse Vaart ontrent de Poeldijk.

opmerking: geschouwd door Nicolaas van Dijk meester chirurgijn in de Poeldijk.

20-09-1777: Nicolaas de Jong; oud ontrent 40 jaaren, woonende in de Poeldijk, op heeden door desselfs huijsvrouw in 't secreet verhangen gevonden.

opmerking: geschouwd door Nicolaas van Dijk mr. chirurgijn in de Poeldijk.

08-05-1780: Trijntje Dirkse Kool; oud 4 jaaren, wonende te Loosduijnen, op gisteren verdronken uijt 't water gehaald.

opmerking: geschouwd door Gijsbertus Schrooijesteijn mr. chirurgijn tot Loosduijnen.

06-10-1780: Hendrik Ammerlaan; oud 67 jaaren, heeden dood uijt 't water benoorden de brugge van Haasjes Heul gehaald.

opmerking: geschouwd door Nicolaas van Dijk meester chirurgijn in de Poeldijk.

02-04-1783: Lijsje van der Graaff; oud 22 jaar, de selven dag dood uijt water ofte sloot bezuijden de huijsinge van de weduwe wijlen Hannes van Spronsen aan de Swartendijkse Wegh gehaald.

opmerking: geschouwd door Aemilius Carolus de Koningh meester chirurgijn te Monster.

28-09-1781: Heijltje de Cocq; oud ontrent 8 jaaren, dood uijt het water opgevischt; een dogtertje van Arij de Cocq; wonende alhier.

opmerking: geschouwd door Johannis Nieuwenhuijzen chirurgijn.

06-09-1782: Pieter Pieterz. van Leeuwen; oud ontrent drie jaar en een half, op gisteren in de sloot bij den asbak in de Poeldijk verdronken gevonden.

opmerking: geschouwd door Nicolaas van Dijk meester chirurgijn in de Poeldijk.

29-11-1782: NN; een manspersoon, seer arm in de kleederen, circa 50 jaaren, heeden tusschen Dekkershoekje soo genaemt en de Leuge Bregge dood op de weg gevonden.

opmerking: geschouwd door Johannis Nieuwenhuijzen mr. chirurgijn alhier binnen Monster.

17-04-1783: Dirk de Bruijn; oud ontrend 80 jaaren, heeden in een bedsteede op een kamertje in 't Gashuijs te Terheijden door desselfs huijsvrouw gevonden, sig verworgt of verhangen aan een neusdoek.

opmerking: geschouwd door Aemilius Carolus de Koningh meester chirurgijn binnen Monster.

13-10-1783: Pieter Smits; oud circa 18 jaaren, schoenmakersknecht in de Poeldijk, heeden door de huijsvrouw van Willem Kloppers in de schuur der looijereije aan een ladder met een neusdoek en een touw daaraan vasgemaakt sig verhangen of verworgt hebbende.

opmerking: geschouwd door Jacobus van Dijk in plaatse van zijn vader Nicolaas van Dijk chirurgijn in de Poeldijk.

09-08-1783: Andries Cazet; een schoenmakersbaas van s Hagen, aangespoeld op het strand van ter Heijden.

opmerking: geschouwd door E.C. de Koningh chirurgijn.

09-11-1783: Grietje Phulpsdr. Loijen; oud 5 a 76 jaaren, woonende op ter Heijde.

opmerking: geschouwd door E.C. de Koningh chirurgijn.

09-08-1784: Arie Franse; oud vier jaaren, zijnde een drenkeling; kind van Frans Franse.

opmerking: geschouwd door E.C. de Koningh chirurgijn.

31-08-1787: Teunis Buijs; wonende tot Loosduijnen onder Monster, oud circa 68 jaaren, huijden in de Geest sloot van de buijtenplaats Ockenburg voor vaer med zijn hoofd en gedeelte van t lichaem in het water staande verdronken gevonden met de beenen aan elkanderen gebonden etc.; zwager van Jan Bergen Henegouwen.

opmerking: geschouwd door Gijsbertus Schroijesteijn mr. chirurgijn te Loosduijnen.

14-12-1795: Reijne NN; oud om en nabij 70 jaaren, deze selven avond in het water de Vaart genaamd verdronken gevonden.

opmerking: geschouwd door Aemilius Carolus de Koningh chirurgijn te Monster.

18-12-1790: Lena Cornelisd:r Bronswijk; oud 40 jaaren, deesen morgen in de Vlotsloot aan den plaat op ofte aan de werf van Leendert van der Lee verdronken gevonden, 2 a 3 minuten in het water geleegen; dienstmeijd van Leendert van der Lee; markschipper te Poeldijk.

opmerking: geschouwd door Nicolaas van Dijk chirurgijn in de Poeldijk.

o8-02-1797: Jacobus van Mourik; op heeden in de plegt van een mist of landschuijt bij na de wooning genaamd het Oude Slot gevonden.

opmerking: geschouwd door A.E. de Koningh chirurgijn te Monster.

Analyse

Een analyse van de gegevens in het register van lijkschouwing leert ons dat van de 50 overleden personen het 22 volwassen mannen, 8 vrouwen en 20 kinderen betreft. In 27 gevallen is er duidelijk sprake van een ongeluk, 5 personen hebben zelfmoord gepleegd en in 18 gevallen is het niet duidelijk of er sprake is van zelfmoord of van een ongeluk.

Verdrinking is de meest voorkomende doodsoorzaak (39 personen). Het Westland kende toen al vele tuinderijen. Voor het vervoer van mensen en goederen was men aangewezen op het water. Het Westland kende destijds vele sloten en vaarten. Geen wonder dat er wel eens iemand te water raakte. Bijna alle overleden kinderen zijn door verdrinking om het leven gekomen (19 van de 20). Eén kind kwam door verstikken om het leven na het instorten van een zandberg. Van de volwassen personen die door verdrinking om het leven zijn gekomen gaat het om het 13 mannen en 7 vrouwen. Alle 8 vermelde vrouwen zijn door een ongeluk om het leven gekomen: 7 zijn er verdronken en van een is de doodsoorzaak niet bekend.

Van alle 22 omgekomen mannen hebben er 5 zelfmoord gepleegd, 4 door middel van verhangen en 1 door middel van verdrinking. Van de overige 17 mannen zijn er 12 door verdrinking om het leven gekomen, waarbij het niet altijd duidelijk is of het een ongeluk was. Twee mannen zijn dood op de weggevonden, 1 is door brand om het leven gekomen, een ander had een schotwond en ten slotte was er nog een aangespoeld op het strand van Ter Heijde.

Onbeantwoorde vragen

Het register roept ook vragen op die helaas onbeantwoord blijven. Zo zijn Catharijna Glijne van Ruijven, Hannis Pieterse van der Valck en Dirk van Rijn alle drie in de avond van 1 september 1744 verdronken bij de brug bij Haasjesheul. Wat is er toen gebeurd? Wat was de toedracht? En wat te denken van de zelfmoordenaars? Waarom pleegden zij zelfmoord?

Maurice Kruijk

Bronnen:

- CD DTB en BS Westland van de Studiegroep Genealogie Westland i.s.m. het Historisch Archief Westland - Registers van inschrijving en aangifte van begraven en overlijden, bediening van het H. Oliesel e.d., inventarisnummer DTB M 34. NB: de bij dit register horende akten van lijkschouwing zijn vooralsnog alleen in het Historisch Archief Westland in te zien.

De rijke historie van een huis in een Limburgs dorp

Een boerderij, een kapel, monumentale bomen en een diepvrieshuis

De geschiedenis van De Brentjes 71 in Koningslust gaat bijna net zo ver terug als die van Petrus de Koning, de naamgever van het dorp. Misschien bestaat het al tweehonderd jaar, in elk geval was deze plek al in 1837 bewoond. Het gebouw kreeg het flink te verduren tijdens de oorlog en een latere brand, maar de boerderij bleef floreren. Er kwamen zelfs een monumentale kapel en een diepvrieshuisje op deze kavel.

Voor het ontstaan van Koningslust moeten we terug naar mei 1795, wanneer Petrus de Koning uit Utrecht tachtig hectare woeste grond in de gemeente Helden aankoopt en twintig in de gemeente Maasbree. De roemruchte kapitein heeft dan al een leven uit een avonturenboek achter de rug. Voor zijn vertrek uit Batavia, terug naar Nederland, wordt hij tot kapitein benoemd bij de VOC. Later neemt hij het op tegen de macht van stadhouder prins Willem Vals kapitein van de patriottische compagnie de Pekstokken in Utrecht. Hij vlucht uit Utrecht naar de zuidelijke Nederlanden waar hij kapitein wordt van het opstandelingenleger in Diest tijdens de Brabantse Omwenteling.

Petrus houdt het vechten voor gezien en trouwt op 3 februari 1790 in Maaseik, met Petronella van Zail. Ze gaan wonen in Helden en bouwen op hun aangekochte grond vier boerderijen, waarvan er één Koningslust zal heten. Zoon Leonardus begint er een klooster met een broederorde die de woeste grond ging ontginnen. Nog steeds wonen er enkele broeders van de H. Joseph in Koningslust.

Tranchotkaart

Fragment uit de Tranchotkaart van 1803-1820. De rode hoekjes met de rechte vlakken waren de boerderijen van De Koning.

Op een tranchotkaart, vervaardigd tussen 1803 en 1820 staan de vier boerderijen van De Koning duidelijk ingetekend. De naam Koningslust staat hier vermeld ten westen van het Koningsbosch, ter hoogte van de huidige Midden Peelweg.

Vanuit de linkeronderhoek van het kaartje [open drie lijnen naar het noordoosten. De middelste van de drie vertoont de loop van De Brentjes, zoals in deze overlap is te zien, Brentjes 71 lag ter hoogte van de letter u in het woord Hulsing. De straatnaam De Brentjes zou pas in 1953, waarschijnlijk door Maan Wijnands, zijn voorgesteld. Toen die naam werd aangenomen kwam hij op De Brentjes 80 te wonen, dat nummer werd later nogmaals gewijzigd.

De Brentjes

Waar woont U in de toekomst, Heldenaar?

In de jongste raadsvergadering werd de nodige tijd besteed aan het voorstel van B. en W. tot het geven van enkele straatnamen in verschillende gebuichten en afzonderlijke huisnummering van gebuichten. B. en W. zijn van oordeel dat de huidige doorlopende huisnummering verwarrend werkt. Er is heel wat tijd aan gespendeerd, maar thans kan een definitief voorstel aan de raad worden gedaan. Het zal in het begin nog wel wat vreemd zijn, het kost veel tijd en geld aan de gemeente om de nieuwe nummering aan te brengen, maar eenmaal klaar, zal het een oplossing zijn van de moeilijkheden.

De nieuwe straatnamen en gebuichtennummering ziet er in de toekomst als volgt uit:

A. GRASHOEK

- 1). Belgenhoek — blijft Belgenhoek 1, 2, 3, enz.
- 2). Kwakvorst — blijft Kwakvorst 1, 2, 3, enz.
- 3). Woningen rechts van Helenaveenweg tot de weg bij L. Hunnekens — Spiessberg.
- 3a). Woningen van de weg bij L. Hunnekens tot Medegebruik — Hovenberg.
- 4). Vliegert — blijft Vliegert.
- 4a). De Roonweg zal nieuwe nummering krijgen in verband met de vele bis-nummers.

B. HERINGE

- 5). Klevit — blijft Klevit
- 6). Kaunshoek — blijft Kaunshoek
- 7). Langs Noordervaart — Noordervaart
- 8). Beringerhoek — blijft Beringerhoek
- 9). Het gedeelte van de Groene onder de parochie Beringe wordt — Groene
- 10). Hulsing — blijft Hulsing

C. KONINGSLUST

- 11). Heide — blijft Heide
- 12). van G. Ghislen langs bakker Jansen tot aan 13 — wordt Zandstraat
- 13). van A. Heijnen 577a tot L. Kempen 621 — wordt De Brentjes
- 14). van M. Bos 608 richting Vlakbroek — wordt Broekstraat
- 15). van oude school tot Zandstraat — wordt Poortweg
- 16). Hutengroep, rechts van de Koningstraat — wordt de Renier.
- 17). Verharde weg vanaf Maasbeesweg tot de Zandstraat of grens „Struiken“ — wordt De Koningstraat.
- 18). Gedeelte Laaghal (thans Zandberg) — wordt Laagheide

Een adres als het huidige De Brentjes 71 kreeg in de loop der tijd acht verschillende adressen.

In 't Woordenboek van Helje heeft het woord brendjes de betekenis van 'de harde randjes aan vette spekpannenkoek'. Brentjes zijn van oudsher ook takkenbossen die werden gebruikt om de sopketel te stoken. De ketel die werd gebruikt om onder meer de was te doen of de aardappelen voor de varkens te koken. Een logische naam, gezien de overeenkomst met het woord brand.

Brentjes zijn zo'n beetje hetzelfde als Schenskens. Daarmee heeft de Brentjes een betekenis die lijkt op de Schenskensweg. Een aannemelijke verklaring, beide wegen bevinden zich immers vlakbij het Vlakbroek waar nu nog de rabatten te zien zijn die destijds werden aangelegd, speciaal om brandhout uit het vochtige gebied te halen.

Ook die Schenskensweg is op dezelfde Tranchotkaart al ingetekend, al heeft deze tegenwoordig een heel andere loop. De tekening is dan ook van voor de komst van het dorp en ook het 'grand canal du nord' is op deze kaart ingetekend. Deze is wel uitgegraven, maar werd later gedempt.

In het gebied dat Petrus de Koning had gekocht, zo zien we op de Trachotkaart, was nog geen enkele bebouwing, behalve misschien een enkele schaapskooi of kleinschalige nederzetting die niet is ingetekend. Ten westen, over het broek, stonden wel al twee kleine woningen: de ene heette Alen, de ander Christen (bron: M. Arts, Koningslust, 6 april 1941). Volgens Herm Bos die veel historisch onderzoek heeft gedaan naar Koningslust en ook woonachtig op de Brentjes, zouden deze boerderijen zijn genoemd naar de toenmalige bewoners.

Waarschijnlijk lagen deze woningen waar tegenwoordig De Brentjes ligt, maar dan iets ten westen van het huidige nummer 71. Het kadaster gaat terug tot 1838. Hetzelfde kadaster maakt duidelijk dat er in 1843 al een woning was op het adres dat nu De Brentjes 71 heet.

Hei 446bis

Op deze kadastrale kaart uit 1843 zien we het pand dat nu De Brentjes 71 heet, omcirkeld. Opvallend ook is dat hier de enige wegen in de omtrek zijn ingetekend. Alleen naar het oosten, bij de boerderijen van Petrus de Koning, ligt een weg richting Helden.

De archieven gaan terug tot 1837. Daar vinden we deze plek terug als Hei 446bis. Hier staat één van de eerste gebouwen van wat nu Koningslust heet. Rond die tijd woonde hier de familie Joosten-Joosten, met twee kinderen. Petrus Joosten was twee jaar daarvoor, op 28 februari 1835, getrouwd

met de twee jaar oudere Gertrudis Joosten uit Maasbree. Op 2 oktober van dat jaar wordt hun dochter Petronella geboren.

Hoe lang Petrus Joosten in 1837 al op dit adres woonde, is niet bekend. De geboorteplaats van Petrus Joosten is Helden. Let wel: Koningslust bestond in die tijd nog niet, wellicht is hij dus op deze plek geboren.

Petrus, Petronella, het zijn in die tijd veelvoorkomende namen in deze streek. We kennen immers Petrus de Koning al die is getrouwd met een Petronella. Een jaar na de geboorte van Petronella Joosten krijgen Petrus en Gertrudis nog een dochter. Snel daarna, rond 1837, vestigden zij zich op wat nu De Brentjes 71 heet.

Of het echtpaar het huis zelf heeft gebouwd, of dat het een bestaand huis was, is niet bekend. Het is zelfs niet bekend of het een stenen bouwwerk was of een plaggenhut.

Boven een kaart van van Jean Leonard Reijnders uit 1842, daaronder een fragment waarop rechts perceel A1017, waarin een gebouw met nummer A1016.

Op deze kaart uit 1842 echter, is op dit perceel, aangeduid met A1017, duidelijk een blijvend gebouw ingetekend met een apart nummer: A1016. We kunnen er dus gevoeglijk van uitgaan dat er in die tijd al een stenen gebouw stond tussen Onder 't Sand en het Vlackbrook.

Hei wordt Heide

Rond 1837 verandert Hei 446bis in Heide 536. De laatste drie of vier kinderen van Petrus en 'Akkerbouwster' Gertrudis Joosten werden op dit adres geboren.

Eerst Johannes (op 20 januari 1839) en Engelbertus (2 januari 1841), daarna Catharina (10 mei 1844), die echter nog geen twee jaar oud wordt. Ze sterft op 17 januari 1846. Bijna exact een jaar later, op 19 januari 1847 wordt nog een dochter geboren die opnieuw Catharina gaat heten. Wanneer zij 2 jaar is, op 26 augustus 1849 overlijdt haar vader Petrus Joosten 'aan eene sterke koorts'.

De jongste zoon Engelbertus Joosten zou in het huis van zijn vader blijven wonen. Ook na zijn huwelijk in 1867 met Johanna Verlinden. Het gezin verhuist in 1876 naar het nieuwe adres Heide 582a. Ze blijven dus in de buurt wonen, misschien zelfs op dezelfde kavel.

Van Joosten-Joosten naar Engels-Engels

Na bijna veertig jaar verhuist het gezin Joosten-Joosten van Heide 582 naar Heide 582a. Dubbele namen horen blijkbaar bij het huis: Petrus en Petronella, Theodorus en Theodora, Joosten-Joosten, dus in 1876 komt het gezin Engels-Engels hier te wonen.

Johanna Engels uit Helden, geboren op 9 maart 1845, wordt twee keer weduwe en hertrouwt twee keer, maar blijft kinderloos. Met haar eerste man, Laurens Engels, geboren op 4 februari 1838 in Neer, trouwt ze in 1871. Laurens is dienstknecht van beroep.

Het was een groot huis, dus woonde er in die tijd ook een kostganger: Theodorus Jacobus van Munnikrede uit Delft, geboren op 19 december 1828. Op zijn dertigste was hij kaarsenmaker en trouwde hij in Den Haag met Theodora Willemina van der Voet.

Later werd hij kastelein in Leiden, waar hun dochter Maria geboren werd. Deze dochter kwam echter al twee maanden na haar geboorte te overlijden. Hoe hij hier terecht kwam is onbekend. Hij bleef hier wonen tot zijn overlijden op 10 januari 1891. Hij werd 62 jaar.

Bidprentje Jacobus de Bruijn

Laurens Engels overlijdt in 1889, in het jaar dat het gezin naar Heide 575 vertrekt. Bijna een jaar later trouwt Johanna met de weduwnaar Nicolaas Bos uit Koningslust. Na de dood van Nicolaas in 1896 trouwt ze in 1897 met de weduwnaar Jacobus de Bruijn uit Helden die in 1917 opnieuw weduwnaar wordt. Op oudjaar 1929 komt Jacobus de Bruijn zelf te overlijden.

Na het vertrek van Jacobus de Bruijn en zijn familie, komt het gezin Verstappen van Maris uit Helden hier wonen. Het is dan 1890. Andries en Petronella Verstappen hebben dan al negen kinderen, waaronder één Leonardus. Op dit adres worden nog twee kinderen geboren.

In 1900 vertrekt het gezin naar Sevenum en komt er een gezin uit Sevenum wonen. Het gezin Van den Goor-Verber. Het is deze familie die in het pand woont als de kapel wordt gebouwd.

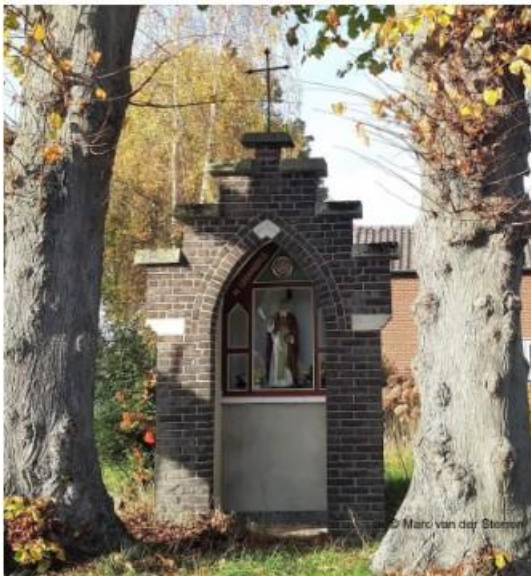
Leonarduskapel

Volgens de familie Nelissen die lang op de boerderij gewoond heeft, zou op de topsteen van het kapelletje de datum 1898 hebben gestaan. Mien (Wilhelmina) Gommans, heeft dit bij de overdracht aan de huidige bewoners nog benadrukt.

Waarschijnlijk is 1898 het bouwjaar, in alle archieven staat 1901 als jaartal: het jaar van de inzegening en officiële ingebruikname.

De kapel staat op de hoek van De Brentjes en de Poorterweg, het heeft volgens het kadaster altijd op het perceel van het huidige De Brentjes 71 gelegen. Het is gebouwd op de plek waar voorheen een veldkruis stond.

Het zou Jacobus de Bruijn zijn, de derde man van Johanna Engels, die de kapel heeft gebouwd of laten bouwen. Hij woonde toen echter al niet meer op dit adres, in 1889 was hij al naar Heide 575 verhuisd. In 1901, tijdens de ingebruikneming van de kapel in 1901, werd dit pand bewoond door de familie Van den Goor-Verber uit Sevenum.

Leonarduskapel op het perceel van De Brentjes 71 (Foto genomen op 15-11-2022)

Het verhaal wil dat Jacobus de Bruijn aan een ernstige vorm van reumatiek leed en een belofte gestand had te doen: Als de pijn verlicht zou worden zou hij hier een kapelletje bouwen. Aldus geschiedde.

Alhoewel: Er gaat ook een verhaal de ronde dat boer Kluijtmans, die hier vlakbij woonde, de kapel had gebouwd. Zijn runderen stierven massaal, waarop hij de Heilige Leonardus beloofde een kapelletje te bouwen als hij van verdere rampspoed bespaard zou blijven. Toen zijn vee weer opknapte, bouwde hij deze kapel.

Misschien zijn de heren De Bruijn en Kluijtmans wel samen opgetrokken. Hoe dan ook: het werd een fraai open bedehuisje met een karakteristieke trapgevel. De top wordt gemarkeerd door een ijzeren kruis. In de gevel zijn drie witte natuurstenen ingemetseld. De middelste dient als sluitsteen van de spitsboogvormige opening. Op de sluitsteen staat de tekst: "H. Leonardus". Binnen, aan de bovenzijde van de pui staat: "H. Leonardus bidt voor ons".

In de kapel staat een beschilderd beeld van de geketende Leonardus met een bruine pij en in zijn linkerhand een gesloten boek. Eén van de ketenen aan zijn linkervoet is verbroken.

In de afgelopen tien jaar is de kapel gerenoveerd door de stichting Kruisen en Kapellen. Het dak is onder handen genomen en vanbinnen is het geschilderd. Een familielid van de huidige bewoners, Eugene van Heijnsbergen uit Eindhoven, heeft het beeld gerestaureerd. Een vinger is hersteld en het beeld is geverfd.

De Heilige Leonardus (Leonardus van St-Léonard-de-Noblat), geboren aan het einde van de vijfde eeuw in Merovingisch Francia aan het hof van koning Clovis, wordt gedoopt door de Heilige Remigius van Reims. Leonardus wil zijn leven aan Christus wijden en weigert het bisschopsambt dat hem werd aangeboden. In plaats daarvan gaat hij als kluizenaar in het bos wonen, waar hij predikt en zelfs wonderen verricht. Zo raakt de koningin bij een plotse bevalling tijdens een jachtpartij in de moeilijkheden. Na de gebeden van Leonardus slaagt de bevalling wonderwel, waarna de koning uit dankbaarheid het klooster van Noblac voor hem laat bouwen. Al tijdens zijn leven trekt dit klooster pelgrims uit verre omstreken. Op 6 november 559 wordt hij begraven in de kloosterkerk.

In heel West-Europa wordt Leonardus vervolgens vereerd als genezer en als patroonheilige van boeren en hun vee, van smeden, slotenmakers, lastendragers, fruithandelaars en kruideniers, maar ook van vroedvrouwen, zwangere vrouwen, moeilijke zwangerschappen en het ongeboren leven. Hij wordt daarom aangeroepen tegen inbraken maar ook bij de bevalling, bij onvruchtbaarheid en tegen hoofdpijn, gewrichtsziekten en geslachtsziekten.

Het Leonardusbeeld in de kapel bij De Brentjes 71
(foto genomen op 15-11-2022)

Daarnaast is hij ook de patroonheilige van gevangenen en cipiers. Als helper van de zwakken had hij een speciale voorliefde voor gevangenen. Door zijn tussenkomst zijn er heel wat in vrijheid gesteld. Hij liet ze daarna niet aan hun lot over, maar liet ze meehelpen bij de ontginning en bebouwing van nieuwe stukken land.

De kapel van de Heilige Leonardus past dus uitstekend bij Koningslust, een boerenstreek waar het land is ontgonnen door een Broederorde, gesticht door Leonardus de Koning. Deze broeders hielpen bij de ontginning en vingen ook personen op met een geestelijke handicap, en ze begeleidden mannen die met justitie in aanraking kwamen en strafbare en zelfs criminele feiten hadden gepleegd.

Toch heeft de bouw van de Leonarduskapel hier niets mee te maken. De 'Algemeene R.K. Landkolonie Koningslust' werd pas in 1938 erkend als reclasseringsinstelling. En ook Leonard de Koning, de stichter van de eerste broederorde in Koningslust, zal in de bouw van de kapel niet de hand hebben gehad. Heel misschien heeft Leonard de Koning de bouwer van de kapel geïnspireerd om tot zijn heilige naamgenoot te bidden, maar dat is dan ook het enige. Leonard de Koning stierf immers al in 1868.

Monumentale kapellinden

De twee lindebomen die de kapel omgeven, zijn als monumentale kapellinden opgenomen in het Landelijk Register Monumentale Bomen. De Linden zijn waarschijnlijk tussen 1940 en 1950 geplant. Tijdens de laatste officiële inspectie in 2020 hadden de bomen een hoogte van 23 meter en een omtrek van 237 centimeter en waren deze in goede conditie. Behalve enkele bomen rond het terrein

van Daelzicht, waar Petrus en Petronella hun lust begonnen, zijn dit de enige monumentale bomen van Koningslust.

*De monumentale kapellinden
in hun herfsttooi (foto
genomen op 15-11-2022)*

Het betreft hier Hollandse Linden, ofwel een kruising tussen twee soorten: de Tilia en de Europaea. Deze boomsoort kenmerkt zich door de vele waterloten, zoals de jonge scheuten worden genoemd die in de loop van het groeiseizoen ontstaan aan de voet van de boom. Ook de gele bloeiwijze die gepaard gaat met een zoete geur valt op, net als de vruchten die samen met het vruchtblad in de herfst naar beneden komen zeilen.

Heide 666

Of de bouw van de kapel veel heil heeft gebracht is niet bekend. De Heilige Leonardus kon in elk geval niet voorkomen dat er in de periode dat het adres het getal van de duivel meekreeg, tussen 1910 en 1923, veel verloop was op Heide 666.

Pieter Jan En Maria Elisabeth van den Goor nemen twee dochters mee uit Sevenum, op Heide 666 worden er nog twee geboren. Ze blijven er echter slechts zes jaar wonen; in 1906 vertrekken ze naar Horst en komt het gezin Theeuwen-Daniels naar Heide 666. Het gezin heeft al enkele kinderen als ze hier komen. In totaal krijgen ze zes kinderen, die misschien wel allemaal in een andere plaats worden geboren.

Eerst komen er drie zonen. De eerste wordt geboren in Helden, de tweede in Venlo en uitgerekend van het derde kind, geboren in het jaar dat ze naar Heide 666 kwamen, is de geboorteplaats niet bekend. In 1907 en 1909 worden twee dochters geboren, een in Maasbree en een in Heerlen. In 1910 vertrekken ze naar Zelen 105 in Panningen. Daar ziet nog een zoon het levenslicht.

In 1911 komt het in 1910 getrouwde echtpaar Johann Hermann Geurts uit Kaldenkirchen en Cornelia Hendrix uit Helden hier wonen. Ze blijven er maar vijf jaar, in 1916 vertrekken ze naar Sevenum. Aan het eind van dat jaar komt er in dit huis weer een Leonardus wonen. Leonardus Holthuisen en Maria van de Winkel komen uit Velden waar ze drie kinderen kregen. De jongste, Peter Holthuisen, is nog een baby als hij komt, hij werd op 6 september in Velden geboren. Amper drie jaar na hun komst, in 1919 vertrekken ze alweer naar Venlo, de geboorteplaats van Leonardus.

Familie Nelissen

De familie Nelissen-Craenen koopt het pand in 1919. Heide 666 wordt in 1923 Heide 842. De familie Nelissen blijft hier voor langere tijd wonen.

Toch verlopen de beginjaren allerm minst gelukkig. Hubertus Gangolphus Gregorius Nelissen, geboren op 24 oktober 1893 trouwt op 26 juli 1918 in zijn geboorteplaats Susteren met Petronella Craenen uit dezelfde plaats. Samen krijgen ze een zoon: Leonard Hubert Joseph Peter Nelissen. De geboortedatum is niet bekend, maar waarschijnlijk stierf hij vlak na de geboorte als gevolg van een vroeggeboorte. Hij overleed op 26 februari 1919, precies acht maanden na de huwelijksvoltrekking. Hij is een maand oud geworden.

De verkoop van de boerderij werd
publiekelijk aangekondigd in de
Nieuwe Venlosche Courant van 10 juli
1920, maar ging op het laatste moment
niet door.

In datzelfde jaar komen Hubertus (ook wel bekend als Golf of Jolfus) met zijn Petronella op de boerderij in Helden-Koningslust wonen. Maar in het jaar daarop komt Petronella te overlijden: op 14 maart 1920. Ze is dan 24 jaar oud.

Per slot van rekening eiste de familie van Petronella Craenen hun erfdeel op, waardoor de boerderij, de landerijen en inboedel verkocht zouden moeten worden. Iets wat op het laatste moment niet doorging, zo vertelde Wim Nelissen, zoon van Jolfus op 10 november 2022.

Nog hetzelfde jaar, in november 1920 trouwt Jolfus met Anna Wijnands uit Helden (zie trouwboekje). Hier krijgen ze tien kinderen. Vier dochters en zes zonen. Anna is 52 als ze op 16 juni 1950 komt te overlijden, op de verjaardag van dochter Mien (Wilhelmina), die dan 15 jaar wordt. De oudste dochter is dan 29, de jongste zoon, Dionusius is 9.

Trouwboekje van Jolphus (Hubertus Gangolphus) en Anna Nelissen

Er gebeurt veel in deze periode. Zo vinden er twee adreswijzigingen plaats. De familie Nelissen komt te wonen op Heide 666 in 1920, in 1923 wordt dit Heide 842. Vanaf 1936 luidt het adres Koningslust 573. In 1957 wordt het dan De Brentjes 24.

De boerderij wordt bijna volledig verwoest en opnieuw opgebouwd. Eerst wordt het woonhuis in de oorlog zwaar beschadigd, later wordt de schuur vernield door een brand.

In de oorlog werd het woonhuis beschoten, een groot geluk was dat de stallen niet geraakt zijn en het vee niets had geleden. Het hele woonhuis lag echter in puin. Het Heilig hartbeeld kwam nog intact onder het puin vandaan, maar bij het aanraken viel het alsnog in stukken.

Toch bleef de familie Nelissen door de jaren heen succesvol boeren, gezien de verschillende advertenties in voornamelijk de krant Midden-Limburg. In de jaren '20 won Jolfus Nelissen prijzen met zijn broedeieren, eind jaren zestig is het vooral sterk in de fokkerij.

De boerderij was een typisch, maar groot gemengd bedrijf, met koeien, varkens en kippen, met akkerbouw en tuinbouw, weet Wim Nelissen. Jolfus Nelissen had na de oorlog een tuindersvergunning voor ongeveer twintig are, die hij hoofdzakelijk gebruikte voor de teelt van augurken.

Diepvries

In 1959 wordt op dit perceel een diepvries gebouwd, dat nog steeds beeldbepalend is. Het gebouw krijgt de ingang aan de Poorteweg en daarmee het huisnummer Poorteweg 27a, tegenwoordig Poorteweg 86.

De aanvraag voor een bouwvergunning wordt bij de gemeente Helden ingediend door M. Bos van de 'Coöperatieve Vereniging Diepvrieskluis Koningslust' op 17 maart 1959. De kosten zijn geschat op 5.000 gulden, meldt de aanvraag.

Volgens de bouwtekening voor een 'Diepvriesgebouw carrousel-vrieskuis' van Gebr. Van Swaay Amersfoort N.V. van 30 augustus 1958 meet het gebouw vijf bij zes en halve meter, de nok van het dak is 555 centimeter.

De aanschaf van een eigen diepvries was toen nog veel te duur voor de meeste gezinnen, als hun huis al over elektriciteit beschikte. De bewoners verenigden zich in een coöperatieve diepvries-vereniging voor het beheer van het diepvrieshuisje. Door lid te worden van de vereniging kon een diepvrieslade worden gehuurd. In het begin maximaal één per gezin. Wie mee wilde doen kwam op een wachtlijst. Later, toen de diepvriezen voor particulieren opgang deden en betaalbaar werden, konden er meerdere laden worden gehuurd en kwamen er zelfs laden vrij.

Het diepvrieshuisje (foto genomen op 15-11-2022)

Voor de komst van de diepvries kon vers vlees maar twee, maximaal drie dagen in de kelder bewaard worden. In de diepvrieslade werd meestal vlees van eigen slacht bewaard. Het was in een tijd waar veel inwoners van de dorpen, zo ook in Koningslust, zelfvoorzienend waren. Winkels waren vaak ver, groenten werden zelf geteeld en ingemaakt, maar dankzij de komst van de coöperatieve diepvries ook ingevroren.

In het diepvrieshuisje was een carrousel met wel honderd lades. Bij binnenkomst van het gebouw waren er twee lagen met lades zichtbaar. Met een drukknop kon de carrousel worden gedraaid tot de eigen lade vooraan kwam. Deze kon je met een eigen sleutel openen.

Het diepvrieshuisje was een fenomeen dat nergens een lang leven beschoren was. Op meerdere dorpen in het land werd in de jaren vijftig en zestig een diepvrieshuisje gebouwd. De snelle opmars van elektriciteit en vooral de betaalbaarheid van een eigen diepvrieskist was blijkbaar niet voorzien.

In Koningslust heeft het diepvrieshuisje volgens Wim Nelissen nog tot eind jaren zestig dienst gedaan. In 1971 verkocht hij de inboedel, de vriesinstallatie en de carrousel. Sindsdien staat het huisje leeg.

Brand

In 1965 brandde de schuur bij de boerderij af. De meningen over de oorzaak waren verdeeld. Volgens de krant Midden-Limburg kwam het door hevige storm, volgens het Limburgsch Dagblad was het

te wijten aan kortsluiting. Wim Nelissen die toen al niet meer op de boerderij woonde, kan zich herinneren dat het heel hard regende. Wellicht hebben storm en regen de kortsluiting veroorzaakt.

Brand te Koningslust

. Verleden week brak brand uit bij landbouwer Gommans. Er woel een orkaanachtige wind. Spoedig stond de schuur in lichter laaie. Ondanks de zeer ongunstige weersomstandigheden wist de kranige brandweer 't woonhuis te behouden. De verse machines en de wintervoorraad voor 't vee dat werd, daar de schuur geheel uitbrandde, een prooi van de vlammen. Het vee kon in veiligheid gebracht worden.

Midden Limburg, 17-12-1965

Schuur totaal uitgebrand

KONINGSLUST, 10 dec. — Op „de Brentjes” in Koningslust is donderdagavond omstreeks half zeven brand uitgebroken in een schuur van de landbouwer Gommans. De vermoedelijke oorzaak is kortsluiting.

De brandweer slaagde er in het woonhuis te behouden, al liep het grote waterschade op. Buren hadden inmiddels alle varkens, koeien en een paard uit de vlammen gered. De schuur, een stal en de hierin opgeslagen voorraden gingen verloren, hetgeen een schade van 10.000 gulden opleverde. De landbouwer was verzekerd tegen brandschade.

Limburgsch dagblad, 10 december 1965

Jolfus Nelissen wordt 87 en overlijdt op 6 januari 1981. Dochter Wilhelmina, getrouwd op 28 september 1958 met Hendricus Gommans uit Egchel, komt met haar man en twee dochters in 1963 vanuit Egchel terug naar het ouderlijk huis in Koningslust, dat toen in handen was van Gerard Nelissen, het vijfde kind van Hubertus Gangolphus en Anna. Wim Nelissen, de op één na jongste, blijft op de boerderij wonen tot zijn trouwen in datzelfde jaar 1963.

Nummerwijziging

Van de laatste nummerwijziging is officieel niet bekend wanneer deze exact heeft plaatsgevonden. In een 'Besluit tot het intrekken en vaststellen van nummeraanduidingen' van de gemeente Peel en Maas uit 2010 staat zelfs letterlijk: 'Voor de in de tabel opgenomen nummeraanduidingen is geen oorspronkelijk besluit gevonden in de diverse archieven.'

Gezien de advertenties van de familie Gommans in Midden-Limburg moet het in 1967 geweest zijn. In juli adverteerden ze met een bijna voldragen schot (ook wel gelt: een zeug die voor de eerste keer drachtig is) vanaf De Brentjes 24, drie maanden later, in oktober verkochten ze biggen vanaf De Brentjes 71.

Biggen te koop. H. Gommans,
De Brentjes 71, Koningslust

Midden-Limburg, 27-10-1967

De Koning

In 2007 wordt de boerderij, inclusief het perceel van ruim 1 hectare, gekocht door de huidige bewoners. Begon Koningslust ruim twee eeuwen geleden met een De Koning uit Utrecht; de huidige bewoners van De Brentjes 71 heten ook De Koning en komen eveneens uit Utrecht. Hiermee is de cirkel rond.

De familie De Koning – van Haandel. Vlnr.: Sissel De Koning Thyes, Frans de Koning, Gabriëlla van Haandel de Koning, Pascal van Haandel.

Momenteel wonen er in feite twee gezinnen in het pand. Dat wil zeggen: Broer en zus, beiden getrouwd. Fransiscus Maria de Koning uit Utrecht (geboren op 28 mei 1956) en zijn vrouw Sissel Thyes, geboren op 5 oktober 1966 in Luxemburg. Aan de andere kant van het huis wonen Frans' zus Gabriëlla Maria van Haandel de Koning (geboren op 11 september 1973 in Utrecht), getrouwd met Pascal Willibrordus Henricus van Haandel, (geboren op 6 september 1974 in Geldrop). Zij hebben twee zonen en een dochter: Joel (geboren op 20 december 1996), Jesse (15 september 1998) en Noa (20 juli 2000).

Tot haar overlijden op 11 mei 2022 woonde Margaretha Emerentia, de moeder van Frans en Gabriëlla nog op dit adres. Zij was de reden waarom de beide gezinnen op zoek gingen naar een combinatiewoning met de mogelijkheid het in te richten voor mantelzorg, zodat ze beiden de zorgtaken op zich konden nemen, zo vertelde de familie de Koning in november 2022.

Toen Margaretha naar Koningslust kwam, was ze nog redelijk goed ter been, al liep ze wel al met een rollator. Ze kookte nog zelf en deed mee met boerengolf met buurtvereniging De Brookdiehk.

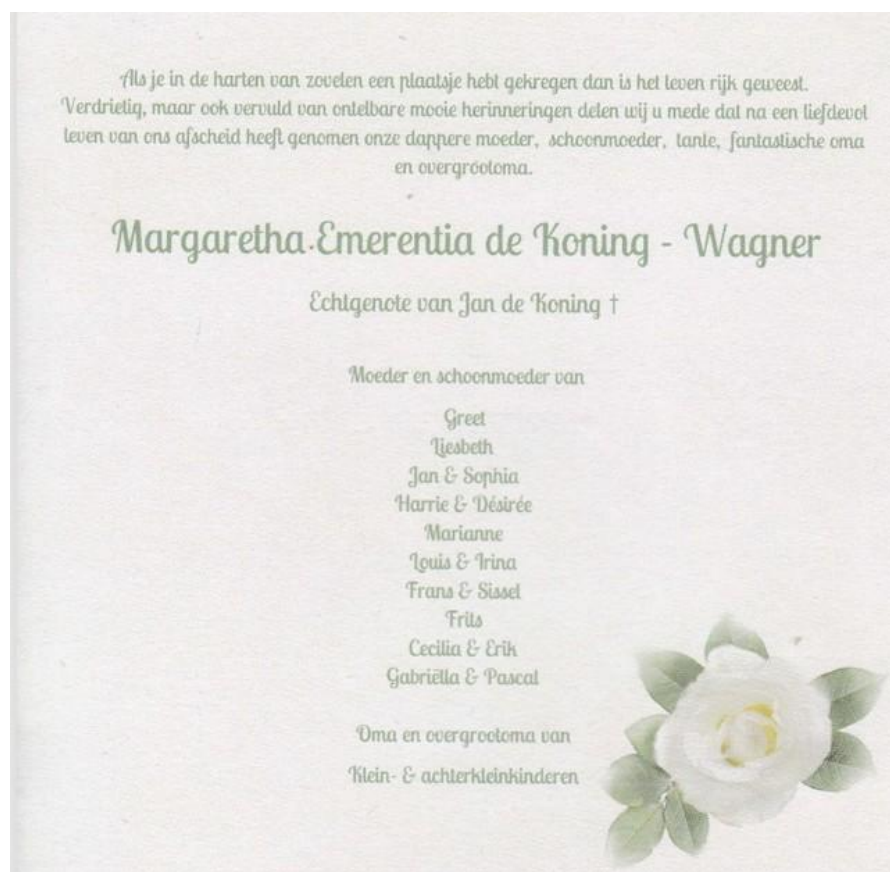
Margaretha had knieproblemen, vanwege een partiële dwarslaesie die ze had opgelopen door osteoporose. Vanwege een te late diagnose, belandde ze in de rolstoel. Zo kwam het dat ze de

laatste tien jaar van haar leven niet meer kon lopen. Negenenhalf jaar zat ze in een rolstoel, het laatste halfjaar had ze veel pijn en kon alleen nog in bed worden verpleegd.

Frans en Sissel kwamen uit Utrecht, Pascal en Gabriëlla uit Helmond. De reden dat zij voor Koningslust kozen, was de betaalbaarheid van woningen in deze omgeving. "Wij zijn economische vluchtelingen", zegt Frans met gevoel voor drama.

"In Utrecht moet je miljonair zijn als je een woning met een stukje grond wilt", stelt hij. En ook in de omgeving van Helmond liggen de prijzen veel hoger. Toen Pascal hoorde dat hun achterburen naar Koningslust gingen verhuizen, gingen ook zij in deze omgeving zoeken. Ze hebben gekeken in Meijel, Kessel en andere plaatsen, maar kwamen uiteindelijk toch in Koningslust terecht.

"Het was een mooi pand met een grote hooizolder zonder constructiebalken over de vloer", zegt Frans tevreden. Het gebouw had alle ruimte om er twee woningen van te maken.

In december 2006 werd het voorlopige koopcontract ondertekend, vanwege vervuilde grond duurde het een paar maanden voordat ze er in konden. Het bluswater van de brand in 1965 had nog wat zink achtergelaten en er zat plaatselijk wat olie in de grond vanwege een oude dieseltank. De schade viel echter mee, in mei 2007 konden ze in de woning terecht.

Wegens de mantelzorg voor hun moeder kregen ze ontheffing om met twee gezinnen in het pand te wonen. Officieel is het echter nog slechts één adres. Als het aan de families De Koning en Van Haandel ligt, worden het binnenkort twee adressen.

Vanwege de huidige woningnood heeft de gemeente Peel en Maas een regeling getroffen dat het eenvoudiger wordt een woning of kavel te splitsen.

Misschien vindt in 2023 weer een nieuw historisch moment plaats in de geschiedenis van De Brentjes 71. Dan komt er wellicht een huisnummer bij op deze kavel: De Brentjes 71A. Of Poorterweg 86 wordt in ere hersteld. Dat huisnummer hoorde destijds bij het diepvrieshuisje.

Waar Petrus de Koning aan de andere kant van het Vlakbroek begon, samen met zijn vrouw Petronella en Leonard, kwamen op deze plek exact dezelfde namen voor. Hier woonden een Leo en een Leonardus, drie Petronella's en maar liefst zeven of acht personen die Petrus of Peter heetten.

De familie De Koning is hiermee eigenaar van een stuk historie. Van een boerderij met een historie van wel twee eeuwen oud, toen het hier op één van de eerste plekken van het huidige Koningslust, al bewoond was; van een monumentale kapel met monumentale Lindebomen en een beeldbepalend diepvrieshuis.

Historie van de naamgeving van De Brentjes 71

Hei 446bis	1839
Heide 536	1850
Heide 582	1869
Heide 666	1910
Heide 842	1923
Koningslust 573	1936
De Brentjes 24	1957
De Brentjes 71	1967

De officiële naamgeving van Heide werd in de praktijk ook Koningslust genoemd, in elk geval al sinds 1919, gezien deze advertentie:

Midden-Limburg, 19-4-1919

Marc van der Sterren

Noot van de redactie:

Dit artikel is gepubliceerd op aangeven van Adriaan van den Berg. In het onderzoek naar zijn voorvaderen bleek dat er ook mensen uit Koningslust in zijn stamboom voorkwamen. Op zijn website: <https://marcvandersterren.nl/> heeft Marc van der Sterren het verhaal over de geschiedenis van De Brentjes 71 in Koningslust gepubliceerd. Adriaan heeft nadrukkelijk toestemming gekregen van de schrijver om dit artikel op te nemen in de Genealogica.

Landelijke NGV dag in Leiden 27 september 2025

De afdeling Rijnland en Kennemerland van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) organiseert op **zaterdag 27 september in de Hooglandse Kerk te Leiden** het NGV-Evenement Familiegesciedenis 2025.

Tijdens dit evenement wordt de verbinding gelegd tussen onze familiegesciedenis, en de nationale, regionale, lokale, sociale, en economische geschiedenis. De geschiedenis van onze families is daarmee immers sterk verbonden. Met kennis over de aspecten van de nationale - en vaak ook internationale - geschiedenis kunnen wij ons een beter beeld vormen van hoe en waar onze voorouders leefden, waarom ze zich van elders hier vestigden, en hoe hun leven in hun (nieuwe) woonplaats vorm kreeg. Familiegesciedenis wordt daarmee meer dan het verzamelen van zoveel mogelijk namen en datums om daarmee zover mogelijk terug te komen in de tijd.

Het programma van het Evenement bestaat uit twee componenten. Enerzijds een viertal lezingen met als thema 'Vrouwen en hun verborgen verleden', de presentatie van deel 2 in de serie 'Verhalen over Rijnlandse en Kennemerlandse voorouders', en de verkiezing van de beste publicatie of activiteit in 2025 op het gebied van familiekunde, genetika en/of heraldiek, de zgn Schepperle Award. Anderzijds zal er gedurende de dag een markt zijn waar historische verenigingen en archiefdiensten uit de regio, een aantal specifieke afdelingen van de NGV, en enkele verwante organisaties hun activiteiten zullen presenteren aan het publiek.

Het thema voor de lezingen is gekozen, omdat tot relatief kort geleden niet alleen vrouwen in de 'grote' geschiedenis maar ook vrouwen in de familiegesciedenis nauwelijks aandacht kregen. In onze geschiedenisboekjes spelen mannen nog steeds de hoofdrol, terwijl de invloed van vrouwen in die geschiedenis én in de familiegesciedenis weinig tot geen aandacht krijgt.

Voor vrouwen in de 'grote' geschiedenis begint sinds de jaren 1970 meer aandacht te groeien, maar de rol van vrouwen in de familiegesciedenis is nog steeds onderbelicht. En dat terwijl vrouwen - door hun voortdurende aanwezigheid in huis - lange tijd de meeste invloed hadden op de opvoeding van de kinderen en ook vaak zorgden voor het 'cement' binnen families. Ook familie verhalen worden vaker door vrouwen dan door mannen doorgegeven aan de volgende generaties.

Met het gekozen thema wil de organisatie van het NGV Evenement graag helpen vrouwen in de familiegesciedenis meer voor het voetlicht te brengen.

Lezingen:

'Moeders des Vaderlands' (16e-18e eeuw) door Femke Deen

'Van liefdadigheid naar abortusstrijd' (19e eeuw) door Agnes van Steen

'De vele gezichten van vrouwen in verzet' (20e eeuw) door Mart van der Wiel

'Het leven van de Leidse fabrieksmeisjes' (19e-20e eeuw) door Cor Smit

Op het eerste gezicht zijn dit vrij algemene onderwerpen in de geschiedenis van vrouwen, maar de activiteiten van de betreffende vrouwen hadden wel degelijk invloed op de geschiedenis van hun families en soms ook op de loop van de geschiedenis. Hoe, dat horen we tijdens de lezingen. De

organisatie van het Evenement hoopt onderzoekers aan te zetten tot meer aandacht voor de geschiedenis van hun voormoeders en hun rol binnen de familie en het maatschappelijk leven.

Meer informatie over deze dag vindt u op de website van de [NGV-afdeling Rijnland en Kennemerland](#).

Contactpersonen Ank Poland (redactie-ryn@ngv.nl) en Sytske Visscher (secretaris-ryn@ngv.nl)

Podcasts van de NGV

Wist u dat de NGV een eigen podcast verzorgt? Deze zijn eenvoudig te beluisteren via de website van de NGV, YouTube en Spotify. In de podcasts interviewt Guus van Gameren diverse personen over hun familiegeschiedenis. Inmiddels zijn er al zes afleveringen beschikbaar. Zo zijn er onder andere interviews met onze Flevolandse leden Piet Peeters en Arjan Meijer te beluisteren.

Werving vrijwilligers voor het Landelijke NGV Evenement in Leiden

Het bestuur van de Afdeling Rijnland en Kennemerland bestaat dit jaar 40 jaar en om dat te vieren hebben zij de organisatie van het Landelijke NGV Evenement Familiegesciedenis op zich genomen. Dit evenement vindt plaats op 27 september 2025 in de Hooglandse Kerk in Leiden. Tevens vindt op die dag ook de uitreiking plaats van de NGV Schepperle Award.

Omdat de afdeling Rijnland en Kennemerland niet in staat is om zelf voldoende vrijwilligers te rekruteren hebben zij een beroep gedaan op onze afdeling om vrijwilligers te leveren die zich bezig houden met het verzamelen en tellen van de stemformulieren voor de NGV Schepperle Award.

Het is de bedoeling, om na de presentatie van de drie genomineerden door voorzitter Peter van Boheemen, op ca. 4 plaatsen dozen neer te zetten waar men de ingevulde formulieren in kan doen. Deze formulieren zijn vóór de presentatie dan al op de stoelen gelegd. Deze dozen staan dan bv. bij de uitgang (een of twee dozen) van de lezingenruimte en bij twee of drie verschillende NGV-stands. Bij deze dozen kunnen we eventueel ook nog lege formulieren neerleggen. Bij de uitgang zouden dan een of twee personen moeten staan om aandacht hierop te vestigen en dit proces te begeleiden, bv. gelegenheid bieden om ergens nog een kruisje te plaatsen. Bij de NGV-stands kan het door de standhouders zelf in de gaten worden gehouden.

De presentatie van de 3 genomineerden door Peter van Boheemen is gepland van 10.15 tot 10.50 uur. Direct daarna kunnen de aanwezigen beginnen met het invullen van de stemformulieren tot 13.30 uur. Daarna kan de telling van de stemformulieren beginnen.

Ook de telling zou door onze vrijwilligers kunnen worden opgepakt. Dat zou vanaf ca. 13.30 uur kunnen beginnen en moet vóór 14.40 uur zijn afgewerkt.

Wij hebben nog niet alle informatie binnen van de organisatie, maar als er mensen zijn, die geïnteresseerd zijn om deze dag te helpen, dan kunnen zij contact opnemen met onze secretaris via mail secretaris-fle@ngv.nl.

Wij zouden het zeer op prijs stellen enkele aanmeldingen te ontvangen om zodoende onze collega's te helpen, want zonder vrijwilligers is het niet mogelijk om een zo groot evenement te organiseren. Het is geen moeilijke job en je wordt goed begeleidt.

Dus waarom niet !!!!!

Bestuur

Willy van der Most	voorzitter
Piet Peeters	secretaris en 1-ste afgevaardigde
Maurice Kruijk	penningmeester
Adriaan van den Berg	algemeen lid en 2-de afgevaardigde
Lidy Kutschruiter	lid en notulist
Arjan Meijer	aspirant bestuurslid

Coördinatoren:

Peter Bedeker	Coördinatie en organisatie Voorouderspreekuren.
Adriaan van den Berg	Planning en organisatie lezingen en excursies.
Arjan Meijer	Coördinatie cursussen en workshops
Nico van der Zwet	Web redacteur

Redactie

Maurice Kruijk
Piet Peeters

Vrijwilligers van de voorouderspreekuren

Almere

Peter Bedeker
Antoinette Timmermans
Piet Peeters
Arjan Meijer
Truus Peeters
Geert Baas
Reiner Swaen (reserve)

Emmeloord

Willem Braam
Jaap van Woudenberg
Harry Kramer
Frank Hop

Kampen

Neel Wijshake

Lelystad

Jonny Serno
Maurice Kruijk

Swifterbant en Dronten

Fred van der Zwan
Adriaan van den Berg

Emmeloord

Nico van der Zwet
Truus Visser
Antoinette Timmermans